

Krajobraz priorytetowy – Dolina rzeki Kłonicznicy - Hamer-Młyn

Krajobraz priorytetowy – Dolina rzeki Kłonicznicy - Hamer-Młyn - szczególnie cenny dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze. Celem ochrony krajobrazu jest zachowanie fragmentu doliny Kłonicznicy wraz ekosystemami śródleśnych torfowisk, w tym soligenicznym torfowiskiem alkalicznym Mechowisko Radość, z unikatową florą mchów i roślin naczyniowych.

Karta Charakterystyki Krajobrazu

Moduł I. Metryczka ogólna krajobrazu		
Kod krajobrazu	22-314.67-59	
Powierzchnia krajobrazu	3,95 km ²	
Typ krajobrazu	3 — Leśne	
Podtyp krajobrazu	3a — Z przewagą siedlisk borowych	
Typ rzeźby terenu	G — Krajobrazy dolin	
Kod mezoregionu	314.67	
Nazwa mezoregionu	Równina Charzykowska	
Typ krajobrazu naturalnego	1-3-1 fluwioglacjalne równinne	Położenie administracyjne
Kod podokręgu geobotanicznego	A.5c.6.b	Województwo: pomorskie
Nazwa podokręgu geobotanicznego	Swornigacki	Powiat: bytowski
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe / Suboceaniczny bór sosnowy / Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne)	Gmina: Studzienice (w.), Lipnica (w.)
Kod regionu historyczno-kulturowego	I.A.2	Data opracowania zidentyfikowanego krajobrazu
Typ regionu historyczno-kulturowego	Ziemia Bytowska	31/12/2021

Moduł II. Cechy analityczne			
	Cecha	Wskaźnik	Wartość
Blok 1. Cechy charakterystyczne typologiczne			
	A10	A10a	1,57
	A2	A2a	1,00
	A2	A2c	2,53
	A3	A3a	45,90
	A3	A3d	1,37
	A7	A7b	2,11
	A8	A8a	62,79
	A8	A8b	8,37
	A8	A8c	18,10
	A8	A8e	9,59
	A8	A8f	1,15
	A8	A8g	23,72
Blok 2. Cechy unikatowe			
	B6	B6e	0,51

Moduł III. Cechy syntetyczne	
Cecha	Wartość wskaźnika
Swojskość	-
Tożsamość	-
Tradycja	I
Funkcje podstawowe krajobrazu	4B, 2
Funkcje uzupełniające krajobrazu	9B

Moduł IV. Wyniki porównania z innymi krajobrazami		
Cecha	Wskaźnik	Porównanie ze wszystkimi krajobrazami tego samego podtypu w województwie
A10	A10a	2,92
A2	A2a	-0,38
A2	A2c	0,19
A3	A3a	-1,17
A3	A3d	-0,93
A7	A7b	1,34
A8	A8a	-2,52
A8	A8b	1,88
A8	A8c	2,69
A8	A8e	1,75
A8	A8f	0,05
A8	A8g	2,40

Moduł V. Dokumentacja fotograficzna i kartograficzna		
SPIS FOTOGRAFII		
Tytuł zdjęcia_ Nazwa pliku	Autor Data wykonania	Georeferencja
Widok na rzekę Kłonicznicę_22-314.92-2_P_f1	PBPR 13.07.2022	X 54.0346972 Y 17.5067357

Widok na rezerwat Mechowisko Radość 22-314.92-2_P_f2	PBPR 14.09.2021	X 54.024020 Y 17.494987
...		
Fot. 1. Widok na 22-314.92-2 P f1		
Fot. 2. Tytuł fotografii		
Fot. 3. Tytuł fotografii		
SPIS MAP		
Mapa_22-314.92-2_m1		
Mapa_22-314.92-2_m2		
...		

Karta Oceny Krajobrazu

Kod krajobrazu	22-314.67-59	
Typ krajobrazu	3 — Leśne	
Podtyp krajobrazu	3a — Z przewagą siedlisk borowych	
Data oceny	31/01/2022	
Autorzy oceny	Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego	
	Stan zachowania lub wykształcenia	Wskazania do typowania krajobrazu priorytetowego TAK/NIE
Cechy analityczne - charakterystyczne typologicznie		
A10a	I	TAK
A2a	II	NIE
A2c	II	NIE
A3a	III	NIE
A3d	II	NIE
Cechy analityczne - unikatowe		
B6e	I	TAK
Cechy syntetyczne		
Swojskość	-	-
Tożsamość	-	-
Tradycja	I	TAK

Walory krajobrazowe ogólnie – ocena opisowa	
Fizjonomia krajobrazu	<p>Specyfika i geneza:</p> <p>O specyfice fizjonomicznej jednostki krajobrazowej decydują elementy przyrodnicze - kompleks leśny wraz z fragmentem doliny Rzeki Kłonicznicy położonej między Jeziorami Ryńskim i Kielskim.</p> <p>Geneza rzeźby obszaru związana jest z działalnością lądolodu, którego topniejące wody wraz z wynoszonym w nich materiałem ukształtowały na jego przedpolu rozciągający się na południe lekko pofalowany sandr, poprzecinany rynnami subglacjalnymi stanowiącymi pozostałość po intensywnych procesach erozji.</p>

	<p>Krajobraz położony jest w dwóch głównych jednostkach geomorfologicznych. Są to dno dolinne oraz równina sandrowa. Obejmują one odpowiednio 61% i 39% powierzchni krajobrazu.</p> <p>Charakterystyka:</p> <p>Jednostka położona na średnich wysokościach bezwzględnych ok. 150 m n.p.m. w strefie dolin do ok. 160-170 m n.p.m. na obszarze sandru. Deniwelacja na terenie obszaru sięga ok. 20 m, średnie spadki osiągają wartość około 4° (lokalnie, w strefach krawędziowych doliny, dochodzą do 30°-40°).</p> <p>Od północy sąsiaduje z obszarem przybrzeżnym jeziora Ryńskiego, od południowego wschodu otula brzeg Jeziora Kielskiego natomiast od wschodu i zachodu przebiega przez obszar leśny.</p> <p>Dominującymi formami pokrycia i użytkowania terenu są: lasy obejmujące 63% powierzchni krajobrazu, łąki i pastwiska zajmujące ok. 18% oraz wody powierzchniowe z udziałem blisko 10%.</p> <p>Tereny podmokłe związane są głównie z obszarami torfowisk bądź śródleśnymi obniżeniami terenu i obejmują około 24% powierzchni obszaru.</p> <p>Widoczne w terenie obniżenia terenu stanowią wynik intensywnej działalności erozyjnej wód roztopowych lub wytopienia się brył martwego lodu.</p> <p>W obrębie jednostki występuje pojedyncza zabudowa osad Luboń, Hamer Młyn i Rynszt. W miejscowości Hamer Młyn na rzece Kłonicznicy zlokalizowano młyn wodny. Z pozostałych form zainwestowania można wymienić stawy rybne i zagospodarowanie związane z wypoczynkiem.</p>
<p>Walory przyrodnicze</p>	<p>Ocena ogólna: jednostka krajobrazowa o średnich walorach przyrodniczych.</p> <p>Specyfika walorów przyrodniczych - przyrodnicze elementy pokrycia terenu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tereny leśne zawierają się w dwóch kompleksach, jednym o średniej i jednym o małej powierzchni, w drzewostanie przeważa sosna; - dominującymi typami siedlisk jest: Bór świeży, miejscami występują również: Bór mieszany świeży, Las mieszany bagienny; - jezioro Małe: naturalny eutroficzny zbiornik wodny, ze zbiorowiskami <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i>; - rzeka Kłonicznica łącząca jezioro Kłaczno przez przepływowe Jezioro Małe z Jeziorem Kielskim. <p>W obrębie krajobrazu występuje jedno torfowisko wysokie, obejmujące 8% powierzchni jednostki, a także jedno torfowisko niskie oraz dwa torfowiska przejściowe, które swoim zasięgiem obejmują łącznie 10% powierzchni jednostki. Roślinnością dominującą obszarów torfowiskowych są zbiorowiska łąk wilgotnych, lasy i zarośla.</p> <p>Formy ochrony przyrody</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rezerwat Mechowisko Radość (torfowiskowy), - Obszar Natura 2000 PLB Bory Tucholskie, - Obszar Natura 2000 PLH Ostoja Zapceńska.
<p>Walory kulturowe</p>	<p>Ocena ogólna: jednostka krajobrazowa o niewielkich walorach kulturowych.</p>

	<p>Specyfika walorów i ich nasycenia w jednostce:</p> <p>rozległy obszar leśny z śródleśnymi enklawami użytków rolnych i punktowymi elementami kulturowymi.</p> <p>Formy ochrony zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego, zagroda składająca się z domu i obory w Rynszcie; – 5 zabytków nieruchomych (obiektów/obszarów) ujętych w ewidencjach zabytków (wojewódzkiej i gminnych), w tym zespół młyński i chałupa w miejscowości Hamer Młyn, leśniczówka w Luboniu i chałupa w Rynszcie. <p>Harmonijność, spójność oraz stopień zachowania (autentyczność) historycznej substancji: średnia - zabudowania historyczne wymagają podjęcia działań remontowych, część obiektów przekształcona; brak znaczących elementów dysharmonijnych.</p>
<p>Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne</p>	<p>Walory akustyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szum drzew, – śpiew ptaków, <p>Walory zapachowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapach lasu – aerozole żywicy, igliwia, grzybni, mchu i suchych liści. <p>Walory sanitarne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zbiorowiska leśne o znaczących walorach zdrowotnych, służące dendro- i naturoterapii – wyraźny dobroczynny wpływ topoklimatu wymienionych zbiorowisk leśnych na zdrowie fizyczne i kondycję psychiczną – potwierdzony badaniami (Krzymowska-Kostrowicka, 1997).
<p>Dynamika krajobrazu</p>	

1. Walory krajobrazowe – opis uzupełniający

1.1. Fizjonomia krajobrazu

Brak zapisów uzupełniających.

1.2. Walory przyrodnicze

Na obszarze dominują umiarkowanie przekształcone lasy stanowiące w większości bór sosnowy, w głównej mierze obejmujący siedliska boru świeżego. Drzewostan charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą wiekową. Najcenniejsze tereny przyrodnicze jednostki stanowią siedliska hydrogeniczne, skoncentrowane głównie w dolinie rzeki Kłonicznicy, na obszarach wytopiskowych oraz zagłębieniach bezodpływowych.

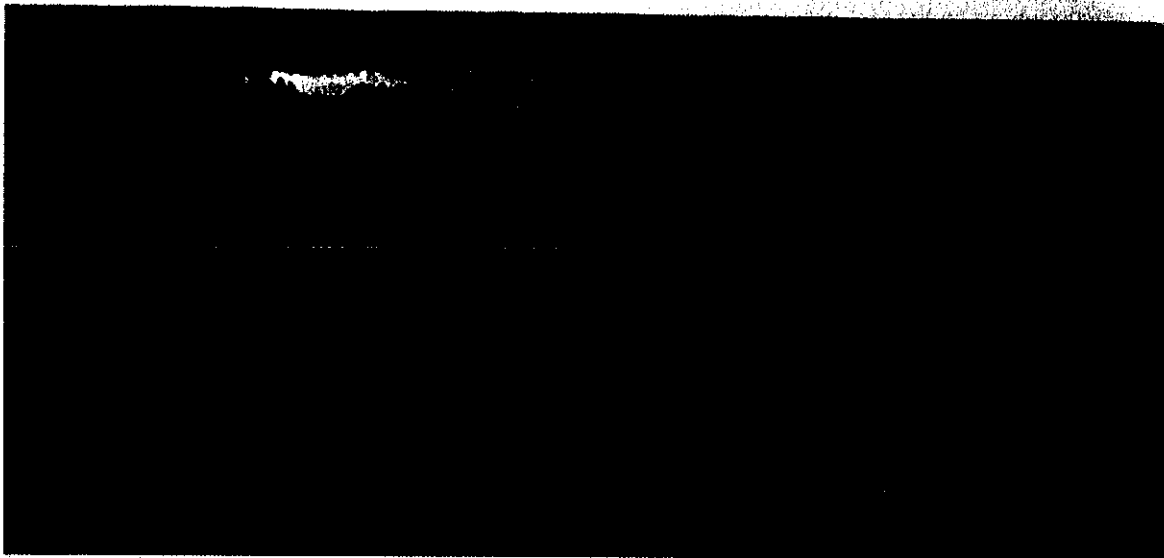
Fot. 1. Widok na rzekę Kloniecznicę.

Na terenie analizowanego obszaru wyróżniono, zlokalizowane wzdłuż doliny rzecznej we wsi Hamer-Młyn, lasy ochronne, które swoim zasięgiem obejmują ok. 4% powierzchni krajobrazu. Ponadto, w obszarze wydzielenia zostały wyznaczone lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (hcvf), zajmujące blisko 5% analizowanego obszaru. W krajobrazie odnotowano również niewielki udział lasów stuletnich.

Istotnym elementem przyrodniczym są obecne w jednostce torfowiska, skoncentrowane w zagłębieniach terenu, w tym jedno z najlepiej wykształconych i zachowanych mechowisk alkalicznych w Polsce, wyróżniający się pod względem składu i liczebności flory właściwej dla tego typu obiektów. Obszar omawianego torfowiska, zlokalizowany jest w pobliżu miejscowości Luboń, w łądowiejącej zatoce Jeziora Kiełskiego i jest częściowo objęty ochroną rezerwatową.

Rezerwat pokrywa niewielką część powierzchni krajobrazu. Celem ochrony przyrody w rezerwacie Mechowisko Radość jest zachowanie ekosystemu torfowiska alkalicznego z unikatową florą mchów i roślin naczyniowych (ok. 2% powierzchni krajobrazu, bez otuliny) (fot. 2). W jego obrębie zlokalizowano stanowiska gatunków z załącznika II Dyrektywy siedliskowej: bogate populacje skalnicy torfowiskowej, lipiennika Loesela i sierpowca błyszczącego.

Ponadto cała jednostka objęta jest obszarem Natura 2000 PLB Bory Tucholskie oraz w 71% Obszarem Natura 2000 PLH Ostoja Zapceńska. W obrębie analizowanego krajobrazu zinwentaryzowano takie siedliska jak łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, bory i lasy bagienne oraz brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników oraz niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie.

Fot. 2. Widok na rezerwat Mechowisko Radość.

1.3. Walory kulturowe

Brak zapisu uzupełniającego.

1.4. Wartości estetyczno-widokowe

Dominanty krajobrazowe:

nie określa się.

Akcenty krajobrazowe:

– młyn w miejscowości Hamer- Młyn.

Przedpoła ekspozycji:

nie określa się.

Panoramy/sylwety miejscowości:

nie określa się.

Punkty widokowe:

– drewniany most na Kłonicznicy z widokiem na rzekę przy młynie w miejscowości Hamer- Młyn (fot. 1).

Ciągi widokowe:

nie określa się.

Otwarcia widokowe:

nie określa się.

Osie widokowe:

nie określa się.

Platformy widokowe:

nie określa się.

2. Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości Krajobrazu

Analizowana jednostka charakteryzuje się stosunkowo niewielkim stopniem zagrożenia. W jej granicach zinventaryzowano łącznie 7 typów zagrożeń (tab. 2.) – obejmujących zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego, fizjonomii krajobrazu oraz walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych. Zagrożenia występują w 5 poligonach.

Na terenie obszaru zdiagnozowano niewielką, jednakże względnie stałą naturalną i przyspieszoną przez działalność człowieka sukcesję zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne. Zagrożenie stanowi również ekspansja roślinności szuwarowej na torfowiskach m.in. Mechowisku Radość. Przyczyny tych zmian wynikają z faktu zaniechania rolnictwa oraz naturalnych procesów przyrodniczych, przyspieszane są przez nasilające się zmiany środowiska, szczególnie klimatu i hydrosfery.

Ze względu na charakter przedmiotowej jednostki, poddawanej presji turystycznej, do potencjalnie znaczących zagrożeń należy zaliczyć rozwój substandardowej oraz dysharmonizującej krajobraz zabudowy w postaci obiektów turystycznych i letniskowych oraz mieszkaniowych, w tym niezwiązanych trwale z gruntem, m.in. przyczep mieszkalnych. Dodatkowo modernizacja obiektów mieszkalnych oraz realizacja nowych inwestycji z wykorzystaniem zunifikowanych materiałów i form architektury prowadzi do degradacji wyrazu stylistycznego i zacierania cech architektury regionalnej. Zanikanie tradycyjnych upraw oraz rodzimych gatunków zieleni w przydomowych ogrodach prowadzi do unifikacji kontekstu krajobrazowego.

Tab. 1. Zestawienie zróżnicowania zidentyfikowanych typów zagrożeń (synteza)

Lp.	Kod zagrożenia	Rodzaj zagrożenia	Liczba występowania	Sumaryczny % powierzchni krajobrazu
1.	A.2.3.	Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne	1	0,93
2.	A.2.5.	Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	3	2,33
3.	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	2	1,94
4.	A.3.3.	Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	1	0,98
5.	B.2.1.	Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	1	0,39
6.	C.1.1.	Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	1	0,39
7.	D.3.1.	Zanieczyszczenie terenu odpadami	1	0,13

Tab. 3. Zestawienie obszarów, na których zidentyfikowano zagrożenia

Lp.	ID obiektu	Kod zagrożenia	Źródło zagrożenia	Pochodzenie zagrożenia	Skala zagrożenia	% powierzchni krajobrazu
1.	1921	B.2.1.,A.2.5.,C.1.1.	V.1	W	8	0,39
2.	2169	A.2.3.	III.1.2, IV.1	W/Z	5	0,93
3.	2640	D.3.1.	III.1	W	5	0,13
4.	2650	A.2.5.,A.3.1.	I.1.1., VI.1., VI.2.	W	8	0,96
5.	2655	A.2.5.,A.3.1.,A.3.3.	I.1.1., VI.1., VI.2.	Z	8	0,98

3. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony Krajobrazu

3.1. Kierunki i zasady kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów

3.1.1. Rekomendacje i wnioski dla poziomu regionalnego

Zadania polityki przestrzennej województwa i zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa określone zostały w rozdziale 3.

3.1.2. Rekomendacje i wnioski dla poziomu lokalnego

Tab. 2. Rekomendacje i wnioski dla poziomu lokalnego

EKOSYSTEMY I STRUKTURA EKOLOGICZNA KRAJOBRAZU		
Nr	Obszar rekomendacji	Rekomendacja
1.	RZEŻBA TERENU	nie określa się
2.	OBSZARY HYDROGENICZNE	<p>a) wspieranie i promowanie utrzymania tradycyjnej gospodarki łąkowo - pastwiskowej na użytkach zielonych, zwłaszcza ekstensywnego wypasu i użytkowania kośnego łąk i pastwisk świeżych oraz wilgotnych; [84]</p> <p>b) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego pasów szuwarów wzdłuż brzegów rzeki Kłonicznicy; [86]</p> <p>c) renaturalizacja, w tym przywracanie naturalnych warunków wodnych na obszarach objętych zabiegami melioracyjnymi, zwłaszcza torfowisk leśnych i śródpolnych; [98]</p> <p>d) zaniechanie działań naruszających warunki hydrologiczne torfowiska i jego zlewni, tj. mogących obniżyć poziom lub pogorszyć jakość wód powierzchniowych i podziemnych; [267]</p>
3.	EKOSYSTEM	<p>a) ochrona i kształtowanie ekotonów brzegowych zbiorowisk leśnych z ograniczeniem realizacji nowej zabudowy; [7]</p> <p>b) ograniczenie sukcesji roślinności krzewiastej i drzew na terenie torfowisk, w szczególności w rezerwacie Mechowisko Radość; [77]</p> <p>c) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących siedlisk naturalnych: Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz Torfowiska przejściowe i trzęsawiska; [86]</p> <p>d) ochrona strefy brzegowej jezior w celu zachowania naturalnej roślinności przybrzeżnej i przeciwdziałania niepożądanym zmianom zbiorowisk roślinnych w strefie przybrzeżnej i litoralu Jezior: Małego i Kielskiego, za wyjątkiem terenów sąsiadujących z rezerwatem, na których wskazane jest koszenie szuwarów; [213]</p>
a)	OBSZARY LEŚNE	<p>a) dążenie do zachowania krajobrazów leśnych o zróżnicowanej strukturze wiekowej, z możliwie wysokim udziałem starodrzewów, przestojów i drzew biocenotycznych (drzewa dziuplaste, nadrzewne siedliska porostów i grzybów); [70]</p> <p>b) ograniczenie stosowania zrębów wielkopowierzchniowych, preferowanie cięć przerębowych, szczególnie w sąsiedztwie torfowisk, a zwłaszcza rezerwatu Mechowisko Radość i jego otuliny; [76]</p>

		c) zachowanie w stanie dotychczasowym, harmonijnego krajobrazu polan śródleśnych, tworzących wnętrza krajobrazowe; wprowadzenie zakazu zalesiania oraz ograniczenie zabudowy; [3]
d)	OBSZARY ROLNICZE	a) ograniczenie przeznaczenia terenów rolnych na cele nierolnicze, na obszarach polan śródleśnych, poza obszarami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy; [2]
e)	ZIELEŃ URZĄDZONA	nie określa się;
f)	PRZECIWDZIAŁANIE ANTROPOPRESJI	a) dążenie do ograniczenia penetracji płytkiego litoralu jeziora i jego obrzeży oraz niszczenia strefy brzegowej, w tym gatunków chronionych, przez rekreantów, wędkarzy i w wyniku nielegalnego rybactwa nad jeziorami: Kielskim i Małym; [69] b) unikanie wprowadzania zabudowy na tereny torfowisk, szuwarów i podmokłych łąk, zwłaszcza na terenie otuliny rezerwatu; [181] c) zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń przedostających się do wód Jeziora Kielskiego poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w jego zlewni bezpośredniej; [216] d) zachowanie trwałości dotychczasowego przeznaczenia i użytkowania gruntów, w szczególności lasów, użytków zielonych i nieużytków; [233]
STRUKTURA OSADNICZA I POTENCJAŁ KULTUROWY		
g)	OSADNICTWO	a) wprowadzenie zakazu realizacji wielkopowierzchniowych obiektów kubaturowych; [19] b) ograniczanie niekontrolowanego rozwoju osadnictwa poprzez wykorzystanie w pierwszej kolejności istniejących obszarów zabudowy w ramach miejscowości oraz historycznych nieistniejących siedlisk w miejscowości i poza; [134] c) utrzymanie charakteru osadnictwa i układu przestrzennego osad poprzez zachowanie skali zabudowy oraz zasady kompozycji; [250]
h)	ARCHITEKTURA	a) wykorzystywanie elementów budownictwa regionalnego w budownictwie współczesnym poprzez nawiązanie do budynków zabytkowych w tym regionie - sąsiednie krajobrazy priorytetowe, dla których określono katalog LFA to (osady leśne: Bory Tucholskie w rej. Kasparusa (nr 22-314.71-31) oraz Lasy w rejonie Wdzydz Kiszewskich i Juszek (nr 22-314.71-145); [44] b) niewprowadzanie obcych stylistycznie elementów konstrukcyjnych i zdobniczych budynków, w szczególności charakterystycznych dla innych regionów kraju; [163] c) stosowanie historycznej kolorystyki lub materiałów wykończeniowych pochodzenia naturalnego szczególnie drewna; [166]
i)	DZIEDZICTWO KULTUROWE	a) szczególna dbałość o zabytki infrastruktury i techniki związane z układem wodnym (młyn) oraz zabytki architektury drewnianej - unikalne w skali ponadregionalnej, priorytetowe dla zachowania dziedzictwa i przeciwdziałania postępującej unifikacji zabudowy, skutkującej zanikiem tożsamości regionu; [107]
j)	INFRASTRUKTURA	a) wprowadzenie zakazu lokalizacji farm fotowoltaicznych wraz z towarzyszącą infrastrukturą, poza instalacjami spełniającymi kryteria mikroinstalacji fotowoltaicznych (zgodnie z ustawą OZE); [23]
WALORY WIDOKOWE I ESTETYKA		
k)	EKSPOZYCJA	a) ochrona walorów widokowych, w tym: widoków z punktów widokowych oraz obiektów zabytkowych stanowiących akcenty krajobrazowe; [130] b) zachowanie czytelności ekspozycji młyna jako akcentu wnętrza krajobrazowego poprzez niesytuowanie obiektów konkurencyjnych; [172]

l)	TURYSTYKA I REKREACJA	<p>a) realizacja/utrzymanie infrastruktury turystycznej, niekolidującej z ochroną przyrody i krajobrazu (dotyczy głównie turystyki kajakowej); [220]</p> <p>b) ograniczenie lokalizacji dysharmonizujących obiektów turystycznych i letniskowych oraz mieszkaniowych, w tym niezwiązanych trwale z gruntem, m.in. przyczep mieszkalnych, starych pojazdów, starych obiektów zaadaptowanych prowizorycznie do funkcji rekreacyjnej itp.; [12]</p>
m)	PRZESTRZEŃ PUBLICZNA	<p>a) stosowanie ogrodzeń nawiązujących do tradycyjnych form stosowanych w tej części regionu; [50]</p> <p>b) wprowadzenie ograniczenia stosowania prefabrykowanych przęsłowych ogrodzeń betonowych lub żelbetowych, w miejscach eksponowanych, takich jak fronty działek oraz inne miejsca widoczne z terenów przestrzeni publicznej; [56]</p> <p>c) wprowadzenie ograniczenia lokalizacji tablic i urządzeń reklamowych, w tym plandek oraz szyldów na ogrodzeniach nieruchomości, z dopuszczeniem szyldów na budynkach, w których funkcjonuje dany podmiot gospodarczy; [53]</p> <p>d) nielocalizowanie wolnostojących nośników reklamowych umieszczonych w sposób przesłaniający obiekty o wartościach kulturowych lub walory krajobrazowe; [165]</p>
INNE		
n)	POZOSTAŁE ZAGADNIENIA	<p>a) ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych z uwzględnieniem zapisów obowiązujących dokumentów (plan ochrony/plany zadań ochronnych/ mpzp) określających zasady ich ochrony. [150]</p>

3.2. Wskazania obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony zabytków

Nie wskazuje się.

3.3. Wskazania obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody

Nie wskazuje się.

3.4. Wskazania obszarów, objętych formami ochrony przyrody, które ze względu na znaczący spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony

Nie wskazuje się.

3.5. Wskazania do uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie, w którym na czas sporządzania audytu dane i informacje były niedostępne, a są istotne dla osiągnięcia celu audytu krajobrazowego

Nie wskazuje się.

4. Katalog lokalnych form architektonicznych dla Krajobrazu

Brak zidentyfikowanych obszarów wyróżniających się lokalną formą architektoniczną.